

1866 και τ' αποτελέσματά του — ντρέπουμε να νάν το πώ — εΐταν πολύ άνώτερα από τήν σχολαστική μόρφωση που δίνουν τὰ σημερινά σχολεία μας.

«Ευτυχής, αν εκ των κόπων σου προκύπτει ωφέλεια εις τους άλλους» εΐτανε η αρχή του διευθυντή του κ' έτσι σήμερα έχουμε ακόμα στην Κέρκυρα δυο μαθητρες του παρθενγωγείου κείνου, γριές, την Σταυρανίδη και Φιλόφυλο που ζούν δίνοντας μαθήματα από 'Ελληνικά κι από ξένες γλώσσες.

Το 1868 αρχίζει να λειτουργή στην Κέρκυρα τ' 'Αρσάκειο τὰ ἐγκαίνιά του — για' να εΐμαστε σωστοί — γείνηκαν στις 16 του 'Οχτώβρη 1868 κα χωρίς καμμιὰ διακοπή από τότες διδάσκει τὰ 'Ελληνικά και μόνο τὰ 'Ελληνικά — γιατί λίγα Γαλλικά μαθαίνουν οι 'Αρσακειάδες — στα κορίτσια τής πόλης.

Από το 1836 είχαμε επίσημη τήν 'Ελ. γλώσσα στα Ειρηνοδικεία και στην ποινική διαδικασία (πραξ. Κοινοβουλίου τις 11 Γενναρίου 1836), από το 1849 τους λόγους και τὰ πραχτικά τής Βουλής (21 Μαΐου 1849) και το 1852 σ' όλες τις δημόσιες πράξεις.

Μα μήπως στην 'Ιόνιο 'Ακαδημία του Guilford ο Νεόφυτος 'Ιεροδιάκονος Βαμβας, ο Θεόκλητος 'Ιεροδιάκονος Φαρμακίδης, ο Κωνσταντίνος 'Ασώπιος, που διάδοχος του εΐτανε ο Χριστόφορος Φιλητάς, δέν ιδίδασκαν 'Ελληνικά; (κοίτ. βιβλ. 'Επικρίσεις Μάρκου Θεοτόκη). Κι αν θελήσουμε να τρέξουμε ακόμα μακρότερα, τον 15ο αιώνα έχουμε τους 'Ελληνοσταδες 'Αντώνιο 'Επαρχο, Νίκαντρο Νούκιο, το Νικολ. Σοφιανό κι όλους τους άλλους, που μαζί με τους Βυζαντινούς έδωσαν τόν πολιτισμό και — τολμάμε να το πούμε — τόν ανθρωπισμό και σ' αυτή τήν Ευρώπη.

Πώς λοιπόν, επίσημη πατριώτη μου, μεγάλε μας πρωθυπουργέ, δέν κατορθώσαμε μ' όλα τούτα να μάθουμε 'Ελληνικά οι Κορφαίτες; Μας έχεις για ντουβάρια;

Μ' αν συ το πιστεύεις, εμείς δέν το πιστεύουμε γιατί όχι μονάχα οι Κερκυραίοι μιλούμε 'Ελληνικά, μα όχι λίγο ή Κέρκυρα δούλεψε για τήν 'Ελληνική γλώσσα, μα κι ακόμα σήμερα δουλεύει. Στα σχολεία μας έρχονται κάθε χρόνο παιδιά από τή σκλαβωμένη 'Ηπειρο κι 'Αρβανιτιά και δώ μαθαίνουν τήν 'Ιστορία τους, έδω τή γλώσσα τους, έδω πείθονται πως ή αληθινή τους μάνα είναι ή 'Ελλάδα και όχι ή 'Ιταλία, όπως συ γαντιοφορεμένη πρωθυπουργέ,

που μονάχα το Γαλαταίο έχεις καλοδιαβάσει και τίποτ' άλλο, άφηνες να πιστεύεις για να τόν περιποιηθής, ο 'Ιταλός δημοσιογράφος.

Κέρκυρα 11/6/06.

E A A.

ΟΙ ΣΚΙΕΣ ΜΟΥ

Ποιές, φτωχοί μου σίχοι, νάναι
οι σκιές που άράδα πάνε,
κάθε μιὰ τους και ντυμένη
μιάν ψδή μου πικραμένη;

"Αχ! ποιές νάναι που περνούνε
και βαδιά θαμποβολούνε
σάν τιές με τὰ κλωνάρια
σε ρυακιού νερά καθάρια;

Νά! τις βλέπω και διαβαίνουν
με τή θλιβερή σειρά τους
και χερονομούν και ραίνουν
νεκρολούλουδα μπροστά τους...

Πώς πονώ σάν τις κυττάζω!...
Ποιές, φτωχές στροφές μου, νάναι
οι σκιές που τόσο μοιάζω;...
οι σκιές που κλαίν' και πάνε;...

Νάμαι γώ, πικροί μου σίχοι;
Νάναι ο μαύρος ποιητής σας
που τήν τραγική του τύχη
έντυσε με τή μορφή σας;...

Ναί! σε κάθε μιάν ψδή μου
ξαναβλέπω μιὰ μορφή μου,
που σά φάντασμα διαβαίνει
άγκαθοστεφανωμένη!

Ναί! σε κάθε ποιήμά μου
ένας ίσκιος και προβάλλει,
με το ίδιο άνάστημά μου
το γιομένο μου κεφάλι.

Σημ. του 'Νουμα. Τα δυο αυτά ποιήματα, παρμένα από τον τόμο του κ. Τανταλίου, εΐτανε να δημοσιευτούνε στο περασμένο φύλλο κάτω από το κριτικό γράμμα του κ. Παλαμά, για να έχουν έτσι οι άνηχυστες μας μαζί με τήν κρίση του Π. και μερικούς στίχους του ποιητή. Δε χωρέσανε όμως στο περασμένο φύλλο και γι' αυτό δημοσιεύονται σήμερα.

Δες κ' ή Μοῦσα με λυχνάρι
μαγικό το φῶς της φέρνει
και το μαῦρό μου άχνάρι
από βυθό τους μέσα δείχνει!

Κ' οι σκιές ὅλο περνοῦνε...
με σπασμούς χερονομῶνε,
κ' εἶναι ή κάθε μιὰ ντυμένη
μιάν ψδή μου πικραμένη!...

ΦΟΥΡΤΟΥΝΑ

Σκοτεινὰ τρομάρα!
και βοή κι άντάρα
πέλαγο, σιεριά!
Σύννεφα μονγκρίζουν
και με λύσσο' άφρίζουν
κύματα θεριά!

Η ψυχή μου τρέμει
στο κορακοθέμι
που γυροπετᾷ...
θάρραξε το μάτι
των κοράκω κάτι
ποῦν' του θανατά!...

Ναί! καράβι, σ' είδα
σ' άστραπής άχτίδα,
που μ' άπελπισιά
πάς, ψυχή χαμένη.
μέσ' στή μανιασμένη
κοσμοχαλασιά!...

Σκοτεινὰ τρομάρα!
και βοή κι άντάρα
πέλαγο, σιεριά!
φοβερά μαυράδια
τρέχουνε κοπάδια
στην άπλοχωριά!...

Εἰν' ὅλ' οι πνιγμένοι
που βαδιά σιρωμένοι
χρόνια! καρτεροῦν...
Κάτι σὰ σκοτιάδια
τὰ νεκρά κοπάδια
βγήκαν και θωροῦν...

Πάγωσ' ή καρδιά μου!
φτάνουνε σταυτιά μου

ΠΗΛΕΡΩΤΙΚΑ ΔΗΗΗΜΑΤΑ

ΣΤΑ ΚΥΜΑΤΑ

—Στρίγλα, έφρες τόν άντρα σου, έφρες τή θυατέρα σου, τώρα έφρες και το γαμπρό σου! Τόν χατάντησες, μωρή, μαρμαζόρη! γέροντα, μωρή, τόν έκαμες. Γιόμισες το σπίτι σου κουρκουσουριά και κακορίζικιά, κ' έχεις μούτρα και βγαίνεις στον κόσμο;

—Να κοιτᾷς τή δουλιά σου, έσ' παλιοσοκακιάρια, και το τί κλει ή πόρτα σου που είναι χαρβαλο, και μη σε μέλει τί κάνει ο κόσμος. 'Ακούς ή δέν ακούς; να μη ανοίξω το στόμα και δέ βρω άκρη...

Σάλαγος και παραχή γίνονταν στο μαχαλά από τόν καυγά που είχε άνάψει. Η Μήτραйна του Λάππα από μιὰ κόττα τής γειτόνισσας, που τής είχε χαλάσει τὰ λάχνα στον κήπο, λογοφέρνε με ταύτην πολλή ώρα κι' άγάλια άγάλια άναψε ο καυγάς.

"Όλα τὰ παραθύρια γιόμισαν κεφάλια που άφικράζονταν κ' έπαιοναν κάθε λόγο που έλεγε ή μιὰ κ' ή άλλη για να ιδούν ποιά θα πη περισσότερα.

Η Μήτραйна τις έκοίταζε μιὰ βολά άγρια, κοκκίνης και τις έβρισε:

—Τί βγήκαταν, μωρ' έσείς, και κοιτάτε; κανα θέατρο είναι ή κανας γάμος γίνεται;

"Όλα τὰ παραθύρια ξδειασαν, όσο να πεις ένα, κι' ο καυγάς μιὰ άναβε, μιὰ έσθηνε.

"Αξαφνα ή Μήτραйна ξάνοιξε από μακριά το γαμπρό της, άφηκε τόν καυγά και μπήκε μέσα γλήγορα.

Κείνος προσπέρασε κ' έκαμε κατὰ το σπίτι του. Ένα παλληκάρι ως είκοσιπέντε χρονών μ' ὅλο το λεβέντικο κορμί του φαίνονταν πως περπατούσε σάν κουρασμένος από βαριά δουλιά. Ξανθός και ψηλός με πανιασμένο πρόσωπο, που ή μεστωμένη στρογγυλάδα του έδειχνε τήν παλιά γερωσύνη. Σιγά σιγά, σά να μέτρασε τὰ ποδάκια, τράβας συλλογισμένος και καμπουριασμένος.

Οι γειτόνισσες έκαμαν πως βγαίνουν στα παραθύρια, τόν κοιτάζαν καλά και στο πρόσωπό τους σάν βασιλεμένος ήλιος άργοδείχτηκε μιὰ ξυνάδα και μιὰ ψυχοπόνια και μιὰ τους γλυκή και συμπονετική

ματιά ανακατώθηκαν.

Πέρασε από τή βρύση κι' όσες γυναίκες εΐταν εκεί, άλλα τόσα μάτια καρφώθηκαν άπάνω του. "Αφηκαν κι' αυτές μιὰ στιγμή τους κόπανους και τις βουτσέλλες και κοιτάχτηκαν ή μιὰ τήν άλλη.

—Μωρέ θυμάσαι τί λεβέντης εΐταν; έλεγ' ή μιὰ.

—'Ακούς εκεί, να τόν καταντήσουν σε τίτιο χαλί! έκαν' ή άλλη κι' όλες κάτι μπουμουρίζαν.

—Που μαζώθηκαν ὅλο στρίγλες, μάννα και θυατέρα, και βαλθηκαν να του πιούν το γαΐμα σταλάν τή στάλα!

—Μωρ' αυτή είναι Φαραών! 'Όλη μέρα με τις γόφτισσες έχει να κάμει.

—Δέν τήν είδες πως είναι μαύρη, έτσι, από το κακό της.

—Τις νύχτες ὅλο στο πελιαύρι γυρνάει και κυνηγάει να πιάσει τὰ νυχτοπούλια — φαίνεται σάν ὅς' άπ' έδω που πετάει.

—Κρίμα στα νιάτα του! Τίτιο παλληκάρι να συγκαίεται παρακάιρα σάν τ' άπότιγα λάχανα στην ξέρη.

Κ' έπικναν πάλε τόν κόπανο και τήν πλύση κι' άλλες ξαλώνονταν τις βουτσέλλες κι' άλλες τις γιόμιζαν κρύο νερό.

